

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Departementet

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri

Den 1. juni 2011

Sagsnr.: 99

./. Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering grundnotat om ændring til Bilag III i Rådets og Europa-Parlamentets forordning (EF) 853/2004 med hensyn til parasitter i fiskevarer (komité-sag).

Forslaget forventes sat til afstemning i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFAH) den 9.-10. juni 2011.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Regeringen kan på denne baggrund støtte forslaget.

Med venlig hilsen

Jesper Wulff Pedersen

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen/4. kontor/3.1/2.1

Sagsnr.: 2011-20-221-00911/Dep. sagsnr.: 10007

Den 1. juni 2011

FVM 893

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om ændring til Bilag III i Rådets og Europa-Parlamentets forordning (EF) 853/2004 med hensyn til parasitter i fiskevarer (komité-sag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om indfrysning af bestemte fiskevarer for at undgå forekomst af levende parasitter. Forslaget opdaterer den gældende lovgivning på området og er udarbejdet som konsekvens af en rapport fra Den Europæiske Fødevarer-sikkerhedsautoritet (EFSA) fra april 2010 om parasitter i fiskevarer. Forslaget tydeliggør den eksisterende lovgivning med henblik på at sikre ens implementering i alle medlemsstater og medfører, at der ændres i bilaget, der angiver hvilke fiskevarer, som skal undergå indfrysning. Forslaget forventes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og resten af EU. Fra dansk side kan forslaget støttes.

Baggrund

Kommissionen har fremsendt forslag om ændring af Bilag III i Rådets og Europa-Parlamentets forordning (EF) nr. 853/2004 om parasitter i fiskevarer til human konsum. Kommissionen arbejder desuden på retningslinjer for udarbejdelsen af overvågningsprogrammer m.v. til forslaget.

Forslaget behandles i en undersøgelsesprocedure i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFAH). Hvis der er kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Opnås der ikke kvalificeret flertal, forelægger Kommissionen sagen for appel-komitéen senest en måned efter afstemning i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFAH) og underretter samtidig Europa-Parlamentet og Rådet. Appel-komitéen kan med kvalificeret flertal vedtage forslaget uændret eller udtale sig imod det. Hvis der er kvalificeret flertal imod forslaget, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Handler appel-komitéen ik-

ke inden en frist på højst 2 måneder efter datoen for henvisning, kan Kommissionen vedtage forslaget.

Forslaget forventes sat til afstemning i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyrer sundhed (SCoFCAH) den 9.-10. juni 2011.

Nærhedsprincippet

Der er tale om ændringer til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Forslaget fremsættes på baggrund af en videnskabelig rapport udarbejdet af Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) fra april 2010. Formålet med forslaget er at opdatere lovgivningen om frysning af visse fiskevarer for at undgå levende parasitter. Det er desuden formålet med forslaget, at den eksisterende lovgivning tydeliggøres for at sikre, at den implementeres ensartet i alle medlemsstater.

Rapporten fra Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) indeholder ny viden om, hvornår fiskevarer kan udgøre en fødevarer sikkerhedsmæssig risiko på grund af tilstedeværelse af levende parasitter. Rapporten konkluderer, at alle vilde fisk (enten de er fanget i havet eller i ferskvand), kan indeholde parasitter, men at risikoen for, at opdrættet atlantehavslaks indeholder parasitter, er ubetydelig, såfremt de opdrættes under særlige forhold. Kommissionen anfører i forslaget, at rapporten fra Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) indikerer, at der endnu ikke er tilstrækkeligt med data til, at risikoen for parasitter i andre typer opdrætsfisk, end den opdrættede atlantehavslaks, kan vurderes. Kommissionen fremfører dog også i forslaget, at uanset dette, så har praktiske erfaringer i medlemsstaterne vist, at andre fisk, som opdrættes under særlige forhold med bestemt foder eller i særlige områder, kan være fri for parasitter, der kan udgøre en sundhedsmæssig risiko for forbrugeren.

Rapporten beskriver endvidere hvilke behandlinger, fiskevarer skal underkastes for at sikre effektivt drab af parasitterne, og ved hvilken tid/temperaturkombination behandlingen er mest effektiv. Hovedreglen er, at alle fiskevarer, uanset fiskeart, skal indfrysnes. Kommissionen har på denne baggrund fremsat forslag til regelændringer, hvor der i forhold til de gældende regler ændres i hvilke typer af fiskevarer, der skal frysnes, inden de afsættes til forbrugeren. Hvis fiskevaren for eksempel skal spises rå, eller ikke har undergået tilstrækkelig varmebehandling eller ikke er blevet marineret/saltet på en måde, der sikrer drab af parasitter, så skal fiskevaren frysnes, inden den afsættes til forbrugeren.

Følgende typer fisk kan dog undlades frysebehandling, uanset hvilken type af behandling, fisken er blevet underkastet, inden den afsættes til forbrugeren:

- 1) opdrætsfisk, hvor parasitforekomst er helt udelukket, fordi fiskene opdrættes i et miljø, hvor parasitterne ikke findes,

- 2) opdrætsfisk, hvor virksomhedslederen gennem risikobaserede overvågningssystemer kan verificere, at fiskene ikke udgør en sundhedsrisiko på grund af levende parasitter,
- 3) vilde fisk (som hidtil), hvis der er epidemiologiske data, der viser, at fiskeoprindelsespladserne ikke udgør en fødevarerikkerhedsmæssig risiko, og den kompetente myndighed giver tilladelse til det.

Som ovenfor nævnt, skal det, for så vidt angår sidstnævnte, bemærkes, at rapporten fra Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) anfører, at alle vilde fisk i princippet er i risiko for at indeholde parasitter, men at forslaget på denne måde tager højde for, at det i fremtiden kan være muligt at fremskaffe de nævnte data, der kan fritage for kravet om frysebehandling. Endelig fremgår det af forslaget, at der er flere forskellige tids/temperaturkombinationer, som er mulige at benytte til frysebehandlingen.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Gældende dansk ret

Forslaget vil blive vedtaget som en kommissionsforordning, hvorved reglerne vil være umiddelbart gældende i Danmark. I Bilag III i Rådets og Europa-Parlamentets forordning (EF) nr. 853/2004 findes de gældende regler om frysning af fiskevarer, for at undgå forekomst af levende parasitter heri.

Konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have væsentlige statsfinansielle konsekvenser, administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Forslaget skønnes ligeledes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser. Fødevarerikrollen vil ved tilsyn skulle foretage kontrol af virksomhedernes dokumentation vedrørende opdrætsfisk, herunder vurdering af overvågningsprogrammer og lignende, men da udgifterne til dette er pålagt erhvervet via eksisterende kontrolgebyrer, vil der ikke være øgede udgifter for det offentlige budget.

Forslaget kan medføre visse administrative konsekvenser for de virksomheder, der ønsker at benytte muligheden for at afsætte fiskevarer produceret af opdrættede fisk uden forudgående frysning. Virksomhederne pålægges at dokumentere, at fiskene er opdrættet under de opdrætsforhold, som fremgår af forslaget, herunder at det igennem risikobaserede programmer er dokumenteret, at fiskene ikke udgør en risiko i forhold til levende parasitter. Virksomhederne vil desuden gennem deres egenkontrol skulle dokumentere, at den behandlingsform, fiskevarerne underkastes, kan sikre drab af parasitter, hvis varerne ikke skal frys. Det skal dog nævnes, at de samme virksomheder også samtidig vil blive lettet administrativt, idet de vil undtages for at skulle foretage frysebehandling af de nævnte fiskevarer.

Det skal endeligt bemærkes, at hvis virksomhederne vælger at fryse fiskevarerne, undgås de nævnte dokumentationskrav.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen vurderer, at forslaget vil indebære administrative konsekvenser for erhvervslivet. Det præcise omfang af overvågningsprogrammerne, herunder de tilknyttede dokumentationskrav til myndighederne, står ikke klart i det fremlagte udkast. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan derfor ikke på nuværende tidspunkt vurdere, hvor store administrative byrder der vil blive tale om. De henstiller til, at der i indretningen af et kontrolsystem så vidt muligt arbejdes på en begrænsning af virksomhedernes administrative byrder.

DTU Veterinærinstituttet er tilfredse med forslaget, idet de finder, at risikoen for forekomst af sygdomsfremkaldende parasitter i opdrætsfisk er minimal, og kvaliteten af fisk til rå konsum forringes ved frysning. DTU Veterinærinstituttet anfører endvidere, at de gerne står til disposition for råd og vejledning i forbindelse med etablering af overvågningsprogrammer i Danmark.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er indkommet følgende bemærkninger:

Danish Seafood Association (DSA) anfører, at de ikke har bemærkninger til forslaget, men kommenterer dog alligevel, at det er usikkert, hvordan bevisbyrden for at opdrættede Atlanterhavslaks er fri for parasitter skal løftes, idet den indgår under kategorien af fisk, hvor virksomheden gennem risikobaserede overvågningssystemer skal verificere, at fiskene ikke udgør en sundhedsmæssig risiko. Det anføres, at resultatet kan blive, at danske producenter vælger at fryse disse fisk for en sikkerheds skyld. DSA anfører endvidere, at de gerne vil sikre, at danske opdrætsørreder ikke havner i en situation, hvor de kræves frosset, idet der ikke pt. formelt er fuld dokumentation for, at disse opdrætsfisk ikke indeholder parasitter.

Dansk Akvakultur (DA) støtter forslaget. Det fremgår af høringssvaret, at det afgørende for Dansk Akvakulturs medlemmer er, at der opstilles regler, som både holder fagligt, sikrer forbrugernes fødevarer sikkerhed og samtidig ikke pålægger opdrætserhvervets og fiskeforarbejdningsindustrien unødvendige udgifter. Dansk Akvakultur er dog usikker på hvilken dokumentation, der skal til for at frikende opdrætsfisk, og hvordan den skal administreres. Det forventes at dokumentationen i vid udstrækning kan laves på brancheniveau så længe opdrætsmetoderne (herunder specielt vandforsyningen) er sammenlignelige mellem de enkelte opdrætsvirksomheder.

3F og Advokatsamfundet har ingen bemærkninger til forslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringer ser positivt på forslaget, idet lovgivningen skønnes forbedret. Som følge af ny viden om forekomst af parasitter i opdrætsfisk åbner forslaget op for at fisk, der er opdrættet under særlige forhold, kan blive undtaget for frysekravet. Med en vedtagelse af forslaget vil alle fiskevarer uanset fiskeart (med mindre der er tale om opdrætsfisk), hvis tilberedningen eller behandlingen af fisken, inden den spises, ikke sikrer, at der sker et fuldstændigt drab af parasitter, fortsat skulle leve op til det nuværende indfrysningskrav. Desuden bibeholdes muligheden i den eksisterende lovgivning for, at hvis der kommer ny viden om forekomst af parasitter i vilde fisk, så kan den enkelte medlemsstat undtage disse fra frysekravet.

I relation til høringssvaret fra Danish Seafood Association og Dansk Akvakultur kan det bemærkes, at Kommissionen har igangsat et arbejde med retningslinjer for udarbejdelse af overvågningsprogrammer. Dette er endnu ikke endeligt afsluttet. Fra dansk side arbejdes der på, at retningslinjerne gøres så detaljerede som muligt. Med hensyn til Danish Seafood Associations bekymring for, at opdrætsørreder tages ud af forslaget, skal bemærkes, at det er på baggrund af, at opdrætsørreder opdrættes på fuldstændig samme vis som opdrættede atlantehavslaks, og at opdrætsørreder som fiskeart næsten er identisk med laks, at også opdrætsørreder i forslaget undtages frysekravet - forudsat at den nødvendige dokumentation foreligger. Det vurderes således ikke, at der er fare for, at den opdrættede ørred tages ud af forslaget på nuværende tidspunkt i forhandlingerne.

Virksomhederne vil med forslaget blive pålagt dokumentationskrav, som kan medføre administrative byrder, men som nævnt, vil virksomhederne også samtidigt undgå krav om frysning af mange typer af fiskevarer, hvilket vil medføre en økonomisk lettelse for dem. Som tidligere nævnt er det desuden muligt for virksomhederne, hvis de ønsker at undgå dokumentationskravene, at fryse fiskevarerne.

Regeringen kan på denne baggrund støtte forslaget.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.